

Национално състезание „Турнир на младите физици”
Задачи за учебната 2011/ 2012 г.

1. Гаусово оръдие

Редица от еднакви стоманени топчета, включваща и силен магнит, лежи в немагнитен канал. Друго стоманено топче се търкулва към тях и се сблъсква с крайното топче, при което крайното топче в противоположния край на редицата се "изстрелва" с изненадващо голяма скорост. Оптимизирайте положението на магнита с оглед получаване на максимален ефект.

2. Разсичане на въздуха

Когато се развърти нишка (напр. найлонова) с малка тежест прикачена към свободния ѝ край, се чува ясно различим шум. Изследвайте причината за този шум и съществените параметри (от които той зависи).

3. Наниз

Достатъчно голяма част от дълга нишка със зърна по нея се издърпва през ръба на чаша, в която е поставена. Поради силата на тежестта, скоростта на наниза започва да се увеличава и в един момент той престава да се допира до ръба на чашата (вж. картинката). Изследвайте и обяснете явлението.

4. Течен мост

Ако се приложи високо напрежение към флуид (напр. дейонизирана вода) в две допиращи се чаши, може да се образува течен мост. Изследвайте явлението. (Високо напрежение трябва да се използва само при съответен надзор – проучете правилата за безопасност.)

5. Светли шарки

Осветете съд с вода. Когато има вълни по водната повърхност ще видите светли и тъмни шарки по дъното на съда. Изследвайте връзката между вълните и тези шарки.

6. Кълвач-игралка

При задвижване на игралката "Кълвач" (вж. картинката), тя извършва колебателно движение. Изследвайте и обяснете движението на игралката.

Picture "String of beads"
© Hans Jordens and Leonid Markovich

Picture "Woodpecker toy"
© Mike Willshaw
<http://www.flickr.com/photos/freakdog/308938937>

7. Кабърчета

Кабърче плаващо върху водна повърхност близо до друг плаващ обект изпитва сила на привличане. Изследвайте и обяснете явлението. Възможно ли е да се постигне сила на отблъскване по подобен начин?

8. Мехурчета

Възможно ли е тяло да плава на повърхността на вода, когато в нея има голям брой мехурчета? Изследвайте как плаваемостта на тялото зависи от присъствието на мехурчета.

9. Монета и магнит

Поставете монета вертикално върху магнит. Наклонете монетата спрямо магнита и я пуснете. Монетата може да падне върху магнита или да се върне към вертикалното си положение. Изследвайте и обяснете движението на монетата.

10. Поклащаща се бутилка

Налейте известно количество течност в бутилка. Сложете я легнала върху хоризонтална повърхности и я побутнете. Бутилката може първо да се придвижи напред и после да започне да извършва колебателни движения преди да спре. Изследвайте движението на бутилката.

11. Двумерен поток

Запълнете тясната междина между две големи прозрачни хоризонтални успоредни плочи с течност и направете малък отвор в центъра на една от плочите. Изследвайте потока в тази междина ако друга течност се инжектира през отвора.

12. Фенери

Хартиени фенери със запалена свещ в тях могат да се издигат във въздуха. Проектирайте и направете фенер, използващ една чаена свещ, който за най-кратко време (от запалването на свещта) да се издигне до височина 2,5 m. Изследвайте влиянието на съществените параметри. (Внимавайте да не създадете риск за пожар!)

13. Замъглено стъкло

Дъхнете върху студена стъклена повърхност, така че водната пара да кондензира върху нея. Погледнете към лампа с бяла светлина през замъгленото стъкло и ще видите появата на оцветени пръстени около централното размито светло петно. Обяснете явлението.

14. Разплискване на гранули

Ако стоманена топка се пусне върху сух пясък се наблюдава "разплискване", което може да бъде последвано от изхвърляне нагоре на вертикален стълб от пясък. Възпроизведете и обяснете това явление.

15. Непокорна топка за голф

Често се случва топка за голф да напусне дупката веднага след като е била вкарана в нея. Обяснете явлението и изследвайте условията, при които то може да се наблюдава.

16. Издигащо се мехурче

Вертикална тръба е напълнена с вискозна течност. На дъното на тръбата има голямо въздушно мехурче. Изследвайте издигането на мехурчето от дъното към повърхността.

17. Топче в пяна

Малко, леко топче е поставено в сапунена пяна. Размерът на топчето трябва да е сравним с размера на мехурчетата в пяната. Изследвайте движението на топчето като функция на съществените параметри.